

Komemoracija v rižarni

(Nadaljevanje s 1. strani)

Votro so odmevala ta imena nad zbrano množico. Ni bilo človeka, katerega ni bi stopile solze v oči. 40 mladih ljudi je na tem kraju darovalo svoje življenje za svobodo.

Toda niso bile to prve žrtve. Skupno z njimi so umirali milijoni: antifasisti v gozdovih in koncentracijskih taboriščih za svobodo in enakopravnost vseh narodov. Vendar pa kljub vsem žrtvam, ne nalagajeva tova. Karlela, še danes ni pridobil nih pravice, ki bi nam po vsaj pravici pripadale. Se vedno moramo nadaljevati z borbo, zlasti še zaradi tega, ker živimo v težkih gospodarskih razmerah, ker je borba za mir neobhodno potrebna, če hočemo preprečiti nakane imperializma, ki skušajo vedno znova izvesti, kar mislijo, da je ljudstvo ne zaveda njihovih manevrov.

Zadnji proces proti »Primorskemu dnevniku« je pomno pokazal, da tukajšnje okupacijske oblasti: nečesto upoštevajo, mirovne pogodbe ter enakopravnosti slovenskega jezika, saj ni vojaški sodnik Bayless dovolil, da bi hranila zagovarjala glavne urednike »Primorskega dnevnika« v slovenski ni. Prav tako okupacijske oblasti nečesto dati partizanom onih pravic, ki jim grejo. Iz sedeha na Korzu 19 so vrgli naše partizane ker ne-kaferim sovinstvom v Trstu ni bilo prav, da v ista v središču mesta italijanska in slovenska zastava z rdečo zvezdo. Prav tako jim obla- stitve nečesto dovolijo zborovanja na Velikem trgu in v pomorski po- staji (Stazione marittima), kjer bi moral biti 27. t. m. njihov kongres. Toda vse ljudstvo ve in zna ce- niti one, ki so se borili za njihovo dokončno osvoboditev, ter jih bo podpiralo v njihovi borbi vse do- leti, dokler se ne bodo uresničili njihovi cilji. Pristnost vojaških oblasti se kaže tudi v tem, da vo- jaške oblasti niso dovolile delega- cijam partizanov iz Sovjetske zve- ze, Jugoslavije in Grčije, da bi pre- stopile meje Tržaškega ozemlja. Istočasno pa so oblasti dovolile vstop tako imenovanih socialistov tipa Saragat kot Mateottiju in dru- gim ob priliki njihovega kongresa.

V imenu slovoev in slovoev žrtv zahtevamo, je nadaljevala govornica, da se upoštevajo demokra- tične pravice tukaj živčih narod- ov. Zahtevamo, da se upošteva mirovna pogodba, da se izvedejo demokratske volitve, na podlagi katerih bo prešla oblast v roke onih, ki bodo znali voditi tržaško ljudstvo v boljšo bodočnost.

Odločno je treba nadaljevati z borbo proti nakanam domačih in tujih imperializmov. V ta namen pe je predvsem treba združiti vse de- mokratske sile v enotno fronto v borbi za ureditev gospodarskih in političnih razmer na tem ozemlju. Ohlajbimo danes na tem kraju, je vzkliknil ob koncu svojega govo- ra tov, Karlela, vsem žrtvam, da ka- tere so žrtvovali življenje ter da bomo preprečili provokacije impe- rializma, ki skušajo na vsak na- čin začeti z novo vojno. Današnja zborovanje je ponovna dokaz, da naa je mnogo in da pomembna ve- liko silo, na katero mora vojaška uprava računati.

Nato je spregovoril v slovenski- ni tov, Jelincič: »Prišli smo, da na tem kraju počastimo ne le spo- min padlih žrtv, marveč da ku- jemo iz njega novih moči za žrtve, ki nam žla dan za dnem, teden za tednom prizadevajo anglo-ameri- ške okupacijske oblasti na tem ozemlju. Ne delajmo si utvar, kaj- ti vsek dan bo treba dopriniti

TRŽAŠKI DNEVNIK

Še nobenega glasu o tov. Blažini

Že štiri dni je poteklo, odkar je bil aretiran tov. Blažina. Ne da bi javnost izvedela za vzrok te areta- cije, ali pa bila vsaj obveščena, kje se nahaja. Materi tov. Blaži- ne, ki je polzvedovala za sinom na Special Branch, so v ponedeljek odgovorili, da se nahaja tam in bo verjetno kmalu izpuščen. Ko se je zglasila večer jutraj na letem u- radu, pa so ji izjavili, da ni prede- la sinu veta tam, ker so ga prede- la naprej. Istega dne je odšla na sedež FSS delegacija vodstva Zve- ze demokratične mladine. Ko so prosili civilnega policista v vezi, če bi lahko dobili podatke o izginelom tovaršu, jim je na takole odgovoril: »Morda pa je zbežal, ali pa se je udeležil Jugoslovana«. Msti- mo, da ta izjava se pretebuje ko- mentarja. Seveda je potrebna de- legacija tudi na tem uradu odgo- vor, da ne vedo, kje je tov. Blažina.

Ko se nečesto dati odgovore ob- lasti nobenega podatka o aretaciji tov. Blažine in o kraju, kjer se na- haja, bi želeli vedeti, od kod pa je prejel podatke časopis »Messagero Veneto«, ki javlja, da je Spe- cial Branch predal tovarša tajni angleški policiji. Če je vest resni- na, zakaj jo torej ne potrdijo tudi na sedežu FSS; če pa vest ne od- govarja resnici, bi moral FSS uka- zati »Messagero Veneto«, da to vest prekliče.

Mladina ladjedelnice Sv. Marka, ACEGAT-A, Tržaškega arsenala, Sv. Jekoba, Sv. Ivana in še iz ostalih okrajev, je poslala protestna pi- sma vojaški upravi, v katerih po- testirajo proti aretaciji tov. Blažine in zahteva njegovo izpušitev.

Vodstvo ZAM je poslalo v zvezi s to akcijo Mednarodni zvezi de- demokratične mladine v Pariz slede- ča brzojavka:

»Našega glavnega tajnika Ange- la Blažina je dne 19. t. m. polici- ja anglo-ameriške vojaške uprave aretirala. Policija nečesto navesti vzrokov aretacije niti kraja, kjer se nahaja. Izrazite ogorčenje tržaške demokratične mladine a- meriški in angleški vladi. Posre- dujte pri ZN. Javite mladini vsega sveta o ilegalnem in protidemokra- tičnem postopanju anglo-ameri- škemu imperializmu v Trstu. Mobi- lizirajte mladino vseh dežel, da bo podprla borbo demokratične trža- ške mladine.

SLAVA ZA SVOBODO PADLIM JUNKAM!

Približujejo se počitniške kolonije

Se nekaj dni in zopet se bodo šole za nekaj mesecev zaprele. O- troci, ki danes še v strahu trepetajo, kakšni bodo njihovi učni uspehi, ne pozabljajo delati načrtov za počitnice ter se z veli- kim veseljem pripravljajo na po- čitniške kolonije, ki jih bo, kot druga leto, priredil državni kriz- za Trst in pokrajino.

Nekaj oddah na svežem zraku in ob dobri potrebi so naši otroci in res že potrebni; saj človeka kar groza oblije, če pogleda drav- niške seznamne, po katerih bolha ogromno otrok na letiki, revmatiz- mu, slabokrvnosti in splošnem o- slabljenju, kar je posledica dolgo- letnih in težkih let vojne. Najbolj pri- bližujejo delavci tržaških tovarn. Za- to hoče nuditi Rdeči križ prav tem otrokom mesec dni počitno na sve- žem gorskem zraku, ki bo okrepil njihov slaboten organizem. Tržaški otroci bodo odšli s počitniškimi ko- lonijami v prekrasne gorske kraje Slovenije, katere vlada je sklenila sprejeti brezplačno dva tisoč otrok s Tržaškega ozemlja. Za najbolj potrebne otroke bo še posebna zdravstvena kolonija v Bovcu, kam- bo odšlo 260 otrok, porazdelje- nih v dve skupini.

Priprani smo, da bo uspeh teh počitniških kolonij prav tako velik, kot je bil uspeh počitniških ko- lonij leta 1946 in 1947, ko so se vračali otroci nameščani.

Dijaška prireditve pri Sv. Ivanu

Dijaški slovenskih srednjih šol v Trstu so hoteli ob zaključku šol- skega leta nastopiti s posebno pri- reditvijo. Nekaterim ljubim hlap- cem, ki se vedno odločajo za naših šol, pa ni bilo več njihove pro- bleme, in zato predstavata niso dovo- lili. Sinoci pa so slovenski dijaki uspešno nastopili v dvorani »Skam- perles« in pokazali svojim starim in prijateljem, kaj znaajo.

Préd polno dvorano je najprej nastopil mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Bojčičeviča, ki je zapel štiri umetne pesmi. Zlasti je ljudstvo upajala pesem »Na ok- noma«, ki so jo morali ponoviti. Di- jaški orkester, čeprav majhen in si- bali, je lepo zaigral večne narod- ni pesmi.

Za zaključek je orkester zaigral venček partizanskih in zbor je za- pel še štiri pesmi, ki jih je občin- stvo pozdravilo s burnim plasko- njem ter s svojim odobravanjem p- kaskalo, kako obsoja tiste »šol- niki«, ki so ta program zavrgli.

Kultura

KNJIGE - GLEDALIŠČE - KONCERTI
RAZSTAVE - FILMI - KRITIKE - DROBTINE

B. Nušič: Navaden človek (Dramska skupina P. D. »S. Skamperles«)

Po dolgem času je zopet na- stopila dramska skupina sloven- skega prosvetnega društva »S. Skamperles«. V tej skupini so do- bre moči, ki bi se z vajetnim učenjem in pogostejšimi nastopi zelo razvila.

Kljub vročini je precejšnja šte- vilna Svoletančevan in celo ne- kaj ljudi iz mesta obiskalo pre- stavo. Kadar koli je kulturna pri- sleda, ki morali Svoletančevan- ci v Trstu eden izmed najboljših svet- lovniških pianistov Arturo Benedetti Michelangeli. S sporedom je pian- ist posegel tudi po tistih delih iz klavirske literature, ki jih ne- silimo pogosto na javnih kon- certih.

Bachov »italijanski koncert« je v Michelangelijevi interpretaciji zablestel v vsej tisti lepoti, ki je

KOLENDAR

Sreda 23. junija
Vitešlav, Grlica
Sonce vzhaja ob 4.13, zahaja ob 19.58. Dolžina dneva 15.45.
Luna vzhaja ob 22.03, zahaja ob 5.26.

Jutri 24. junija
Janislav, Kresnik

Spominski dnevi

1944 so enote Gorenjskega odreda porušile del karavanskega pre- dora med Jesenicami in Ko- roško.

PRESKRBA

Delitev riža. Sepral javlja, da začne danes deliti po 1000 gr riža vsem potrošnikom v mestu in na deželi. Deliti pa bodo na odrezek XVI t. m. Delitev se bo končala naknadno. Delitev bo končana 30. t. m. V mestu znaša cena kon- serve 33 lir, na deželi pa 34 lir.

KONSERVIRANE RIBE ZA BOLNIKE

Sepral javlja, da bodo vsi bolniki v mestu in na deželi lahko dvignili v pooblaščenih trgovinah ribje kon- serve. Bolniki ki imajo pravico do 100 gramov dodatka, bodo dobili po tri ribje konzerve. Oni, ki imajo pra- vico do 50 gramov dodatka dnevnega obroka pa po 1 ribjo konser- vo. Deliti pa bodo na odrezek od 21 do 30. t. m. Delitev se bo končala 30. t. m. V mestu znaša cena kon- serve 33 lir, na deželi pa 34 lir.

ENOTNI SINDIKATI

Zveza prehranbene stroke. Da- nes 23. t. m. ob 19. se bo sestel u- pravi odbor prehranbene indu- strije.

Bivši politični preganjanci

Iz Sv. Ane, Skednja in Kolonkova naj se udeležijo množično okrajnega sestanka, ki bo danes ob 21 v Ljud- skem domu v Skednju.

MOŽGANSKE SPOSOBNOSTI DOPISNIKA A. B.

Glasilo one stranke (bolje je, če rečemo majhne stranke), ker je s tem soglasen tudi gospod ge- neral Airey v svojem poročilu, ki nas tako rado trdi pred sodišče, ker bi, sicer, zaradi nerazumevanja od strani našega ljudstva, lahko mir- no v gospodu zapasla, je v svoji številki z dne 4. t. m. pisala o ta- boru OF v Mavhinjah.

Mavhinjci pa so na račun »ego- jstvitve« tega resnega lista odgo- rili s pismom, ki ga gospod raz- de volje dobečedno postreže.

V že dobro omenjenem listu »De- mokratija«, ki je glasilo tako im- enovane Slovenske demokratske zve- ze, je bil 4. junija t. l. prioben članek o taboru OF v Mavhinjah.

Pisec članka, podpisani s črkama A. B., pravi, da intajo komunisti (ključno temo da se nas to ne tiče) slabe pisme o računstvu, ko govo- rijo o desetstotinski množici, ki je prisostvovala taboru.

Mišlino pa, kakor se da sklepati iz članka, da pisec brez dvoma pe- ša razum, ko trdi, da se v Ma- vhinjah samo štiri (dobečedno štiri) pravi gospod A. B. na strani OF.

Zato mi s temi podli jasnimo resnično stanje v vasi in naše mne- nje glede njegove možganske spo- sobnosti: svetujemo mu, naj gre h kakemu dobremu zdravniku, kaj- ti pojava take bolelosti so zelo škod- livi, predvsem ko gre za živo napetost iz obupa.

Mavhinje 8. V. 1948.

Sledi 65 podpisov

Ti 65 podpisov so samo podpis vo- lni vni upraviteljev. Stavilo štiri bi odgovarjalo številu prisostvoval- ke, kateri p- pade gospod A. B., katerega možgani verjetno zares bolelojo na bolezn, ki se začela s črto B.

DAROVNI IN PRISPEVKI

ZA BRUNO UNASIČ so ob- priliki gostovanja svetovlanske- ga pevškega zbora na Opčinal- nabrali 20.285 lir.

Za politične pregonjance so daro- vali Gradbena združba z Opče- 5000 lir, Konsumno društvo z Opče- 4000 in Ulian Ivan 1000 lir.

Za strofanočno družino Vrenec (Hibos) v Opči daruje Konsum- no društvo 1000 lir.

Za dijaško matiko daruje nam- sto evčija na grob pok. Marije Ber- ce Milkovski Stefanija 500 lir.

Za pionirski teden je nabrala se- sela družba ob poroki tov. Joz- in Ivanke Grčič iz Padrič 2131.

KINO

KINO OB MORJU. Zaprt.
ROSSETTI. 16.00: »Sreca«. Po ka- gi De Amicis »Sreca«.
FENICE. 16.30: »Tajno poslanstvo«. Spencer Tracy, Van Johnson.
FILODRAMMATICO. 16.00: »The Great Dictator«. C. Carson, J. H. D. Andrews.
SUPERCENTRO. 16.00: »Ne go- ri, ampak polubi me!«. Shirley Temple.
MASSIMO. 16.00: »Božične po- nice«. Deanna Durbin.
ITALIA. 16.00: »Učitelj«. Lan- renco Terenzi, Edmund Lowe.
ALABARD. 16.00: »Margaret Gauthier«. G. Garbo, R. Taylor.
IDEALE. 16.30: »Veseli moški«. ARMONIA. 15.30: »Peklenka«. B. godiševina. P. Muni, A. S. G. IDEALE. 15.00: »Cigla«. B. G. R. J. Kent, A. Crawford.
NOVO CINE. 16.00: »Bumerang«. IMPERO. 16.00: »Uporniak Leo«. H. Fonda, M. Carroll, Leo G. ODEON. 15.30: »Večno vojna«. retta Young, David Niven.
GARIBALDI. 16.00: »Rajski svet«. svoja glava. Errol Flynn.
RADIO. 16.00: »Indijanska de- ca«. Dolores del Rio, Pedro A. manderiz.
KINO V LUDSKEM VATRO. 21.30: »Ono naš s teboj«. Irene Dunst. R. Montgomery.

KINO OPCINE: »Ni čas za me- čije«.

Org. urednik STANISLAV RENZI. Tisk Stabilment Tip. Trst.

MALI OGLASI

KUHINJA v dobrem stanju se pro- da za 35.000 lir; ul. Ponizna 5. Ra- vbar.

22-LETNO DEKLE išče službo za prodajalka. Naslov pri upravi Ra- vbar.

Dve smrtni nesreči v pristanišču

Delavec si je pri padcu prebil lobanjo - Zagonetna smrt na morskem plavcu

Včeraj sta se zgodili v tržaškem starem pristanišču kar dve nesreči. Ob 15.45 so pripeljali v mrtvašnico ob glavne bolnice 62-letnega delav- ca Coverizza Evgena, ki stanuje v ul. Schiaparelli 22, ki je imel pre- bil lobanjo. Schiaparelli je delal v starem pristanišču na pomolu št. 4, kjer je z drugimi delavci razto- varjal blago. Ko se je hotel izogniti velikemu jerjavu, ki je razkidal- tovar z ladje, je stopil par korakov nazaj in se pri tem spodknil ob dobelj ladijskih vsehaj. Izgubil je ravnotežje in padel v znak to- var, ki je zavrtel morskemu plav- cu po končanem zasilanju obtože- ne predlagal 3 leta in 4 meseca je- če ter 24 tisoč lir globe za Rooci- hi, Appela in Furlanija. Za ostale obtožence pa od 5 let do 2 mese- ce ječe. Razprava je bila odgo- dila na danes popoldne, ko bo izre- čena tudi sodba.

Jeremijo so pošteno osieparili

Jeremija Michelli je prišel pred časom iz rodnega Bergama v Trst, da bi si ga malo ogledal in morda poskusil tukaj tudi svoj arec. Vendar je že prva kupcija, ki jo je sklenil v našem mestu, pokazala, da naj na trgoveckem področju ne išče sreče.

Dne 16. t. m. sta ga na trgu Li- berta ustavila dva neznanca in ga toliko prepečevala, dokler se ni odločil in kupil od njiju kos sukna za možko obleko za deset tisoč lir. Ko je p- zneje Michelli pokazal svoj imenovan, naj je kupil, so ti la- go ugotovili, da blago ni vredno več kot 1600 lir. Ko je Jeremija videl, kako gro- sta ga prevarila neznan- ca, se je potolažil a tem, da je pri- jatelj sleparijo policiji, ki sedaj išče oba tička.

Talovi in kupci ukradenega blaga pred sodni

Včeraj se je znašla pred sodniki cela skupina obtožencev, od katerih so trije zaprti, sedem pa na začasnih svobodi. Prvi trije, Franc Rooci, Tibor Appel in Guido Furla- nia, so morajo zagovarjati, ki so 16. marca t. l. v doli poneli v ma- nufakturo trgovine nekoga Zanolinia in v Ginastice in pri tem odnesli blaga v vrednosti okrog treh mil- jonov lir. Ker pa je bila trgovina zavarovala pri vsaki koli na- p- ladi, je zavarovalna družba izpla- čala Zanolinu okrog 2 milijona lir. Ostalih 7 obtožencev, Viktor D'Ambrosio, Ernesto Cecolich, Li- bera Bertani, Marija Nuoci, Gisela Ziberna, Agostino Fracassi in Re- mo Fioriani pa se morajo zago- varjati, ker so kupovali blago sum- ljivega izvora.

Po izvršeni tatvini se je tatovom posrečilo, da so se izognili policijs- kim rokam. Vendar pa je nekoga dne Zanolinia po naključju opazil, da Bertanija prodaja petljo, ki je izgubil iz njegove trgovine. Berta-

Z ZASEDANJA GLAVNEGA SVETA SIAU

ODLOČNO ZAHTEVAMO IZVAJANJE DOLOČB MIROVNE POGODBE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tako stanje pri nas je samo posledica vojno-hujske politike anglo-ameriškega imperializma v svetu, in izvrševalec te politike pri nas je, kakor vse kaže, anglo-amer. VU. Prav gotovo, da s takšno politiko kolonialnega zasedanja, in teroriziranja tržaško prebivalstvo ne more biti zadovoljno. Naj se potem pravilice o zaskrbljenosti za notranji mir v Trstu in našo ekonomsko situacijo pripovedujejo kvečjemu sredi Afrike, kjer bi našli koga, ki bi jim lahko verjel, ne pa med tržaškim ljudstvom, ki se ne da zavesti od takih lepih besed. Vodenje tržaškega prebivalstva neprav anglo-ameriški vojski upravi v takšni situaciji je samo posledica njene od kraja sovražne politike napram njegovim interesom, njegovi svobodi, neodvisnosti in boljših ekonomskih pogojev življenja. Ne more držati vaša trditve, gospod general, da je vaše postopanje napram tržaškemu prebivalstvu rezultat sovražnega razpoloženja tržaškega prebivalstva napram anglo-ameriški vojski upravi. Lahko je samo obratno. Pustite nas pri miru, pa boste videli, da bo vse v redu, da si bo naše prebivalstvo v miru in v lastnem interesu znelo upravljal svoje življenje. Dokler z nami tako ravna, se ne bomo nikdar sprijaznili z vašo politiko, ki je v odkritem nasprotju z našimi osnovnimi življenjskimi interesi.

Eno od osnovnih vprašanj, na katerem stoji vse naše bodoče življenje, je pa vprašanje mirovne pogodbe in izvedbe vseh njenih sklepov, ki se nanašajo tudi na Tržaško ozemlje. Zavlada vne resitve tega problema od strani Anglije in Amerike lahko samo podaljšuje sedenje neznanostno stanje in ustvarja stalno nevarnost za mir. Dosledni svoj imperialistični politiki pa Anglija in Amerika ne samo da zavlačujeta rešitev tega problema, ampak sta v zadnjih mesecih na

mednarodnem polju započela diplomatsko akcijo za revizijo mirovne pogodbe in ponovne priključitve Trsta k Italiji. Tej revizijski kampanji se je pridružil tudi Francija Bidoul, zvestega hlapca anglo-ameriškega gospodarstva. Ta kampanja ima jasen namen: podpirati revanšistične tendence poraženega italijanskega imperializma, ki je ponovno našel svoj izraz v De Gasperijski Italiji. Tokrat pa naj bi opugumljeni italijanski imperializem šel v nekšno novo vojno avanturo za račun ameriških imperialistov.

Ta gonja na mednarodnem polju je pa našla svoj izraz tudi v konkretni politiki anglo-ameriške vojske uprave pri nas. Ne samo da je pri nas general Airey postal iniciator gonje za priključitve Trsta k Italiji in da je za to kampanjo mobiliziral vse italijanske sovražne in revanšistične kroge s Consulatom in kompanijo na celu ter vse takozvane italijanske stranke Trsta, ki s pravim italijanstvom Trsta nimajo prav nič opraviti, ampak je šel po navodilih svojih gospodarjev iz Londona in Washingtona še dalje in začel dejansko priključitve Trsta k Italiji v nasprotju z vsemi doletimi mirovne pogodbe. Prav za prav je vsa politika anglo-ameriške vojske uprave ena sama dolga veriga krštev mirovne pogodbe. V raznih izjavah predstavnikov anglo-ameriške vojske uprave, kakor tudi v dnevnem časopisu italijanskih sovražnih krogov se skuša prikazovati stvar, kakor da bi bilo vprašanje priključitve Trsta k Italiji že rešeno in da gre sedaj samo za nekakšen formalen prostopek njene izvedbe. Sedaj nam morda postaja še jasnejše nekdanje krščenje tržaškega italijanskega sovražništva. Tržaško ozemlje nekdanjih predstavnikov anglo-ameriške vojske uprave in smega generala Aireya. Ta kampanja

je poleg drugega služila za mešanje politike postopne in protipravne priključitve Trsta k Italiji. Vrhunec te politike je sporazum generala Aireya kot vrhovnega komandanta anglo-ameriške cone Tržaškega ozemlja z italijansko vlado, ki je bil sklenjen v Rimu 9. marca t. l. in posebno pa se dodatni sporazum 15. aprila t. l. Ta sporazum uveljavlja dejansko ekonomsko in monetarno unijo z Italijo, ker mirovna pogodba izrecno prepoveduje. Med Italijo z Trstom ne obstaja nobena carinska meja, nasprotno tržaška carina je vključena v italijansko carino in podvržena vsem njenim uradnim in dolžbam. Med tem ko so napram Jugoslaviji in celo coni »B« Tržaškega ozemlja postavljene vse mogoče carinske pregrade. V dodatnem sporazumu od 15. aprila se anglo-ameriška vojska uprava zavezuje napram italijanski vladi, da ne bo z drugimi državami sklepala nobenih trgovskih in finančnih sporazumov, kolikor bi pa anglo-ameriška vojska uprava smatrala za potrebno, da sklene kakšen podoben sporazum, se bo to izvršilo vedno z vednostjo in odobritvijo italijanske vlade. Sedaj komaj nam postaja jasno, zakaj vojska uprava toliko časa zavlačuje podpis te odobrene trgovinske pogodbe z Jugoslavijo z obeh strani, ki bi Trstu prinesla mnogo koristi in v veliki meri prispevala k pozitivni njegove industrije in celotnega gospodarstva. Navedeni sporazum določa, da se vsa trgovinska promet in zmenjava blaga med Jugoslavijo in Trstom in celo med cono »B« in Trstom vključijo v kontingent blaga, ki je določen v trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Italijo. Zaradi tega se uklinjajo vsi kompenzacijski razuni med Trstom in Jugoslavijo ter cono »B« in preneseno na italijanski kompenzacijski račun. To so same nekatere od bistvenih točk, ki jih vsebuje navedeni sporazum in ki jasno in izrazito kršijo osnovne določbe mirovne pogodbe, ki izrecno prepovedujejo sklepanje takih enostranskih dogovorov s kakršno koli državo. Za nemorek vsega tega pa general Airey zaključuje svoje drugo poročilo Organizaciji združenih narodov s trditvijo, da je rešitev vseh vprašanj v zvezi s Trstom mogoča samo z njegovo priključitvijo k Italiji.

Tako postopek anglo-ameriške vojske uprave kršči mednarodne dogovore v zvezi s Trstom. Potem se pa general Airey dela nekako užaljenega, ko kritiziramo nepravilno politiko njegove vojske uprave, ko se mimo nas, mimo tržaškega prebivalstva odloča o usodi Trsta proti njegovim osnovnim interesom.

Anglo-ameriška vojska uprava nima nobene pravice, da odloča o usodi Trsta, ampak je njena naloga samo, da kot zaupna uprava Organizacije združenih narodov upravlja ta teritorij v duhu mirovne pogodbe od prihoda guvernerja. Ona pa je ta problematika že davno preokorela in ustvarja s tako politiko izvršnih dejstev nevarno ozračje mednarodnih vojnih konfliktov. Na Trstu in njegovi usodi je življenjsko zainteresirana Jugoslavija in prav gotovo ne bo nikoli dopustila, da se mimo nje, mimo odloča o usodi Trsta. Jugoslavija je o interesu mira napravila izjavo, ki jo podpisala mirovna pogodba z Italijo. Takrat je pa tudi izrecno izjavila, da ni pripravljen na nobeno novo širino. Če bi pa kdaj sovražniki miru poskušali ponovno postaviti v diskusijo vprašanje Trsta, kar je bilo odločeno na mirovni konferenci v Parizu, potem se pa na lahko zavrti samo na osnovi zavoljite upravičen težnji in prejšnjih zahtev Jugoslavije do Trsta.

Tržaško prebivalstvo se bo odločno borilo za izvedbo mirovne pogodbe in tudi ono ne bo dopustilo, da se mimo njega in proti njegovim življenjskim interesom odloča o bo-

doči usodi Trsta. Sprejeli smo ustanovitve Tržaškega ozemlja v interesu mira. Dovolj je pa žrtve, ki smo jih dali v krvavi vojni proti fašizmu, ki jih dajamo vsak dan zaradi sovražne politike anglo-ameriške vojske uprave napram tržaškemu ljudstvu in odločno zahtevamo, da se takoj izvedejo vse določbe mirovne pogodbe in zvezi s Tržaškim ozemljem. V to borbo ključemo vse pozitivne sile, ki jim je pri srcu mir in napredek našega mesta in celotnega Tržaškega ozemlja. Na tej osnovi bo tržaško ljudstvo nadaljevalo borbo za svoje pravice in se v tej borbi naslanjalo na svetovne demokratske sile v svesti si pravične poti in končne zmage.

Sončna zelena in bogata je letošnja. Dež, ki je vse do sedaj prahel zelo redno, je v zadnji zemlji, kajskega okraja, v hujših in rodovitnih, zsušenih močvirjih v dolini Mirne in Ankaranu, po brežnjah, ki se dvigujejo od morja v notranost, v dolgem območnem pasu od Novoga grada, Dalje, Umaga, Prana, Kopa in Debelga trga predi. V dolini tiste sile, ki so več let zaporedoma spale zaradi pomanjkanja vode, da so razgibane v globino vse tiste snuile sile, ki dajejo življenja semenu, katerega je istrski kmet posejal v upanju, da bo iz njega pridelal dovolj kruha zase in še za druge.

Ni bilo zaman videnega toliko teuda in voščil ob setvi v jeseni in pomlad. Istrski kmet je občutil, da je kakor, kako blizu mu je njegova ljudska oblast, ki mu je dala zemljo, kako se ta oblast trudi, da bi mu preskrbelo potrebne gnojil in dobrega semena. Občutil je z druge strani tudi, kako se nekateri na drugi strani takozvanih »stran« ki, ki nosijo vsakršna imena od Bidaulove, Morganove, zelene zavese, ki se vse skupaj zlivajo v Marshallov plan, trudi, da bi celotno zemljo vzel ali vsaj vsaj redno vodovodni. No, tiste mogočne sile, ki ni klonila pod stalenim zatiranjem od strani prejšnjega vladajočega razreda izkoristevalce in tudi ne pod skrajno surovim in zločinskim fašizmom, ni niti najmanj oviralo, da ne bi svojega dela napravila vestno in skrbno. Ko je po izvedbi agrarne reforme izšla parola: Treba je skrbno obdelati vsako polje, se je zagnalo na desetne tisoče parov rok. V dolinah so zabrnili traktorji, po manj primernih krajih za te je plug vrezaval široke brazde, se vise pa je široka kopa obračala grudo za grudo.

Bil je vit, da so si vse te mogočne sile zadale nalogo preobratiti to zemljo. Ta je občutila vso globoko skrb tega ljudstva. Občutila je, kako se pogovarjajo ti delavci z njo in jim je tudi molče dala besedo, da bo bogato poplačala ta njihov trud.

Ali je mogoče, da ne bi v teh dneh, ko je vsa Istrska dobila nekak prazničen izraz, ne šli med te prdne delavce, med dolge vrste snopovja, ki skrbno zložene v vrste sončne žarke in presnirajo se zadnje sokove v belo moko? Saj ni mogoče, da ne bi bili blizu tem ljudem, ki komaj čakajo, da se malo pogovorijo in ti povedo svoje veliko zadovoljenje in tudi silijo svojo besedo tazeumevanja.

Ze pred dobrim tednom so nad Ankaranom prve rumenete tise med zelenjem vrnogorod in veseli živzav vrbavev, ki so prvi hoteli poskusiti, če bo pridelek dober, naznanjale, da se bliža vel-

PREJSNJI ZNESEK	610.431
LAVRENCI JOSIP	500
Dr. RENKO PAVEL	5.000
iz MILANA	200
LOZAR JOSIP — SV.	200
KRIZ	700
Dr. FERLUGA KAREL	8.000
Dr. KRANJC IVO	350
BRATJE MAKOVEC	350
SKUPAJ	625.181

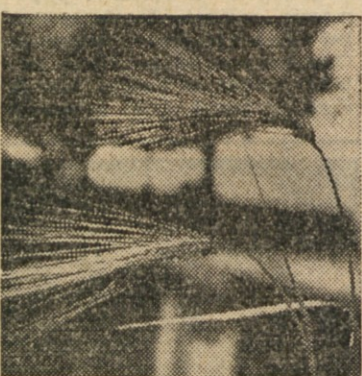
(Nadaljevanje objavljenja dosedanjih darovalcev sledi).

OPOZORILO. Prispevki v sklad »za zgraditev novih zidov na slovanskem kulturnem pogoršču« se sprejemajo: v ul. Mačiolli št. 1-1, pri vseh slovanskih in hrvaških prostovolnih društvih na Tržaškem ozemlju in pri upravi »Primorskega dnevnika« Goldenov trg št. 1-1. Za prispevek v znesku nad 100 hr prejme darovalec začasno potrdilo, na podlagi katerega pa CASTNO PRIZNANICO glasijo se na njegovo ime.

Praznik žetve v Istri

k. praznik — žetev. Ko bi ne videl na roka božala in batvala obirne posevke, ki so iz dneva v dan dobivali tepo zlatorumenno barvo. Priprave za žetev so bile kar hitro dokončane.

Žetev. Kaj pomeni ta beseda za tiste, ki je oral in sejal s tisto veliko vero v srcu, kot je sejal dvakrat osvobodjeni istrski kmet, ve in občuti le on in tisti, ki mu je pomagal. Praznik je, največji praznik. Saj je treba le videti, kako urne in gibne so brinje žanjice, kako se blišča

KLASJE

srp, kako žive so jim oči in ako smejejo iz obraz. No, saj jim ne smemo zametiti tega. Ze naprej se veselijo nečesa... dobra letina, veliki porok. Ob žetvi ne vadiži niti, s volavci staveč, da se ne bi pridružil ostali družini, ko gre na polje. Tudi on se veseli, ko vidi, da bo kruha in dobrega. Ob kraju njive sed, in opazuje, poleg njega je vedno še kuža in kak otrok, ki mu delata družbo. Ne vzame za zlo, ko vidi tisti razumevanje med žetevci in žanjicami. Mladost zagrana, pa se bo že unesla, mirna.

V takem razpoloženju in dojemanju praznika žetve smo se hitro dvigali po dolgi ovinkih iz Vanganske doline proti Križišču pod Smarjani. Le kratek pogled na ruševine doline Koprškega zaliva, kjer je tetev v polnem teku, in že smo brzeli proti S. Stoveljski dolini. Majhni: naselji Gadon in Sergeas sta tudi na tej dolini. Niso tu velike njive, ozki in dolgi pasovi se rumenijo med trtemi. Lepo je zlo in polno je klasje. Ne rje in ne snetijsi vti ni opaziti. Kruha bodo imeli in celo belega. Nimanjo časa, da bi se ustavili, ker je naša pot še do: ga do Novoga grada in v dolino Mirne bomo šli. Povsod oest: so tudi v S. Stoveljski dolini do: ga vrste snopovja. Tudi tu gre žetev h kraju. Ob velikem sloplju pred mostom pa se čaka mlatinca. Tam dalje ob morju pa se belijo majhni stožasti kupčki soli. V Kaštelu smo že na kraškem svetu. Zanjajo tdi tu. Naš fotograf se pripravlja, da preseneči dva brhki žanjici. Kako sta vesel. Oč prasi trte z žeplom, me žanjemo. Polno je dela, toda smo zadovoljni, ker je dobra letina, pravita. Če bo dovolj za vse leto, nas zani ma. Ne bo, ker je teren bolj slab, toda za to ni skrbi, imajo žrivo, dali bodo mleko in meso, dobili pa žito, ki ga bo imela še bližnja dolina dovolj.

Valovita planjava nekdanje ustanove »Filip« meri nad 200 ha. Ko smo brzeli vzdolž dolgi vrste snopovja, nam je hotel fotograf dvakrat uteči kar skozi zaprta vrata. Ves čas je držal svoj čraki pripravljen za strel. Nič čudnega. Saj je enako prevzela nas. Tu je bogastvo: snopovje, snopovje in snopovje.

Tu ošpljate dva tovarisa koruzo, ki se kaže zastavice. Dušič Angel, ki mu je že 63 let, in sin Vidi. da se razumemo tudi na zemljo in rad pojasnimo, kako je bilo prej. Deset kolonov je obdelovalo vso to zemljo. Agrarna reforma pa je tudi tu pravilneje razdelila.

Nas zanima, kako bo pridelek. Kako se možu razvedri obraz. Velik senk vzame in ga pred nas bešno oblači. En ha in pol zemlje zmaguje: dober je. Od 18 do 20 stotov na ha. Lani je bilo samo štiri na ha. Kam bo dal planjo, čitki da bi se ustili, nas pogleda. V sadržno skladišče, da bo v zameno dobil denar in bone za

nakup potrebnih stvari. Ve, da ne še vsega, ampak precej. Zadojlovan je pa je, ker bo lahko oddal za tiste, ki so delali udmrski za nas. Kot v potrditve, se oglašuje udelež v bližnje v:šine: »Up, up, up.

Dolina Mirne pa je nekaj posebnega. Pri rtiču Zoba, ki je že v Jugoslaviji, in Novem gradu, ki je na Tržaškem ozemlju, se odprta širok zaliv. Tu se morje polagoma zgloboja v močvirje in to v rodovitno ravnino, ki meri nad 700 ha. To je sloviša dolina Mirne, pravi raj za kmete, ki imajo sčeto, da tu živijo. Naš fotograf je znova vse v ognju, ne ve se odločiti, ali bi slika semsko občutil, ki nam je od ramen z razvezjem kot majhna sončnica, ali traktor s tremi brazdami, ki preorava trsinke za saditev fižola, ali pa pšenico, ki je komaj začela mlatinca. Pa je nazadnje je ujel vse in povrhu se dva voza disete esparzate. To bo lahko gledali čitatelji naših tednikov in dnevnikov.

Tu je posejane nad 60% površine z »Mentano«. Klesje vsebuje od 80 do 88 žit. Vsi boljši posevki so bili obrabani za seme. Te dni pobirajo občulo, ki je nekaj izrednega. Kakih osem vagonov je po Dve kamiona so je že odposlali. Čebula donaja tu do 600 stotov prideka na ha. Če računamo po 15 žit za kg, dobimo 1.750.000 lit. Pšenca bo dala tu do 25 stotov na ha. Tu sidi jo še druge površine kot sedan, kapus, lbenice in od drugih kultur krompir in kurtzo. Precejšen odstotek je posejen za lucerno. Moramo povedati, da so tu nekateri kmetje specializirani v gojenju povrtn. Tako bodo te dni presadili iz vzgajališča nad en milijon rastlinic kapusa, ohrovtu in drugih.

Pripravljuje se na mlavet. Ze so sestavljene celovne mlavene brigade, ki bodo pričele delo na splošnem delu zboljšanega zemljišča in ga zaključile na gornjem. To bo za kmete doline Mirne praznik. Saj je že sedaj. Tovarši Razdvojski Peter, ki je tudi zelo aktiven sadikani krajevni funkcionar, razlaga, kako bodo mlatili. Ker čas beži, smo bili prisiljeni oditi dalje, toda prej smo se naročili, naj nas opozorijo, za pridelek mlavet.

V Dalji je pšenica tudi lepa, le epotem bi res šlo. Ze sedaj sem veliko zboljšal. Saj prej nisem precejšen odstotek žitljivosti, je v njej. Ko smo hoteli vedeti, če vedo, kdo je temu kriv ali ljzije,

Valovita planjava nekdanje ustanove »Filip« meri nad 200 ha. Ko smo brzeli vzdolž dolgi vrste snopovja, nam je hotel fotograf dvakrat uteči kar skozi zaprta vrata. Ves čas je držal svoj čraki pripravljen za strel. Nič čudnega. Saj je enako prevzela nas. Tu je bogastvo: snopovje, snopovje in snopovje.

Nas zanima, kako bo pridelek. Kako se možu razvedri obraz. Velik senk vzame in ga pred nas bešno oblači. En ha in pol zemlje zmaguje: dober je. Od 18 do 20 stotov na ha. Lani je bilo samo štiri na ha. Kam bo dal planjo, čitki da bi se ustili, nas pogleda. V sadržno skladišče, da bo v zameno dobil denar in bone za

KOPRSKO DIJAŠTVO na izletu v Sv. Nikolaju

Dan pred zaključkom šolskega leta so na pobudo ravnateljstva priredili dijaški slovenske gimnazije in srednje tehniške šole iz Kopa izlet v lepo, pred tednom dni otvoreno kopališče Sv. Nikolaja. Bil je nekoliko nadomestilo za majniški izlet, ki je odpadel. Organizacijo izleta je prevzel upravniki Dijaškega doma tovarši Arko. Tudi stroški izleta, tako vožnja z ladjo, južina večerja so padli deloma na Dijaški dom, deloma na ekonomat Dijaške matice. Povabljeni pa je bilo tudi celotno kuhinjsko osebje Dijaškega doma, da se tudi ono malo razgiba v naravi.

Po drugi uri popoldne je odpeljala ladja »Levanter« to veselo dijaštvo okrog 240 po številu s 14 profesorji in profesoriciami ter zastopniki ljudske prosvete. Po nekaj urah zabave na morju je krenila vsa družba nekaj sto metrov višje med zelenje, kjer jih je čakala malica. Tam so razkropili posedi na travo in prikropili dobrote, ki jih je pripravila dijaška kuhinja. Profese

Ravnateljstvo srednje tehniške šole prav tako napoveduje prav dober uspeh. Tu so omenjevali: B. razred: Belič Pavel, Benič Zarko in Furlan Bojan, T. razred: Predrekar Bruno, Bajovec Josip in Lisjak Bruno; II. razred: Gergolet Edvard, Furlan Josip in Klun Alojz; III. razred: Josić Dan, te, ki je najboljši dijak vse šole, Repič Rado in Babič Milko. Vsi tri dijaški so pokazali izredno prirodo in talent, in zato je prav, da jih omenimo. Seveda bi se vsi služili pohvalo še marsikdo. K poročilu le razstaviti tehniške šole, ki je bila v nedeljo 13. m. moramo popraviti, da tisti, ki smo jih tam videli, niso bili nampravljeni ob prostem času, ampak so produkt obveznega predmeta na tej šoli. Delo v delavnicah je torej obvezen predmet.

Poleg dela, ki so ga posvetili dijaški predvsem učenju, imajo dijaški gimnazije svoj pevski zbor pod vodstvom prof. Ostrovskega, ki je med najboljšimi mladinskiimi zbori na ozemlju in tudi v Sloveniji. Na fizičnem polju so bili tudi delavci: odigrali so nogometno tekmo z Dijaškim domom iz Trsta in zmagali, tekmo s Titovo šifeto, tek čez drva in strni, bili voditelji za prireditve pretega maja po terenih. Zbog eni pripravljajo za Prago, drugi na balkanico v Budimpešti. Na evropskem prvotvoljno 10. d. Ršmunija se je prijavilo 100 stotkov vsega dijaštva, in vsa skupno z gimnazijo in učiteljskim izletom iz Po. toroza. Dijaški bodoš pod nadzorstvom prof. Furlaja, tako da so stari znanje lahko brez skrbi. Imeli pa bodo tudi dovolj prilike, da v krogu svojih starih prijateljev ostali delavci občutijo.

P. A. OGAREV

H koncu naj omenimo, da je to prva slovenska srednja šola v Istri. Danes je odprta pot do te obrabe najširšim množicam. To so po večini sinovi kmečkih staršev. Očeca pa se vedno večji delež dijaštva iz Trsta, ker je v Istri boljši učni kraj. Dijaštvo je svobodno in v pravih, in kmečko mladino širi kulturno delo. Namoteno se udeležuje javnega življenja s prvotvoljnimi delom, dalje na raznih proslavah s pevskim zborom in recitacijami. Ti pevci so nastopali tudi na Sloveniji z velikim uspehom. Zaradi poštovanja delom na pravi fizikulture je dobila slovenska gimnazija od ZDTV diplomu, kar ji je gotovo v čast.

Cim so bile pospravljenе zaloge jedi, se je od svojih kmetov (kral je dijak Viler) razvil ples. Prednjačila je vseeno koo. Lepo je bilo videti, kako se so ukali dijaši in profesorji mešali med seboj. Tudi pevci so zapeli nekaj svojih pesmi in tako je prišel večer in čas odhoda. Ladja »Levanter« je že čakala, da popelje taletniško družbo nazaj v Koper, kjer je bil nastavljen dan zaledčje pouka in nato samo se mala naturna in sprejeli ni izpiti, ki kažejo že zadovoljstvo številu prijan. Malo maturo, ne bo letos prvič po novem načrtu bo polagala 15 dijakov, od katerih sem izvedel, da so dobro pripravljani in upajo, da bodo uspehi. Dne 23. t. m. bo zaključila škola proslava, razdelitev spet čelvi, šolske razstava in akademija. Tega dne bomo lahko s kaj sprejeli očitno našim dijaškim, ki je naš skupen ponos.

Valovita planjava nekdanje ustanove »Filip« meri nad 200 ha. Ko smo brzeli vzdolž dolgi vrste snopovja, nam je hotel fotograf dvakrat uteči kar skozi zaprta vrata. Ves čas je držal svoj čraki pripravljen za strel. Nič čudnega. Saj je enako prevzela nas. Tu je bogastvo: snopovje, snopovje in snopovje.

Nas zanima, kako bo pridelek. Kako se možu razvedri obraz. Velik senk vzame in ga pred nas bešno oblači. En ha in pol zemlje zmaguje: dober je. Od 18 do 20 stotov na ha. Lani je bilo samo štiri na ha. Kam bo dal planjo, čitki da bi se ustili, nas pogleda. V sadržno skladišče, da bo v zameno dobil denar in bone za

sorska družina je tvorila nekaj krog zase in ko sem priselil k njej, sem bil priča, da se je njih pogovor sukal le o mladini, o njenih uspehih in raznih načrtih za bodoče. Tako sem izvedel marsikaj zanimivega.

Profekt Dijaškega doma prof. Bratina pripisuje zaslugi uspeha na šoli največ mladinski organizaciji, ki je sama vodila disciplino ter ideološko politično usvojto po razredih in Dijaškem domu in izven njega. Ocena mladinske in pionirske organizacije je odlična. Ima nekaj odličnih govornikov. Med pionirji Prele Lendek, ki je govoril tudi na sestanku SIAU v Smarjah, Jakob mladino pa Bertok Angel, Jakob Anton in Barut Nevenka.

Ravnateljstvo srednje tehniške šole prav tako napoveduje prav dober uspeh. Tu so omenjevali: B. razred: Belič Pavel, Benič Zarko in Furlan Bojan, T. razred: Predrekar Bruno, Bajovec Josip in Lisjak Bruno; II. razred: Gergolet Edvard, Furlan Josip in Klun Alojz; III. razred: Josić Dan, te, ki je najboljši dijak vse šole, Repič Rado in Babič Milko. Vsi tri dijaški so pokazali izredno prirodo in talent, in zato je prav, da jih omenimo. Seveda bi se vsi služili pohvalo še marsikdo. K poročilu le razstaviti tehniške šole, ki je bila v nedeljo 13. m. moramo popraviti, da tisti, ki smo jih tam videli, niso bili nampravljeni ob prostem času, ampak so produkt obveznega predmeta na tej šoli. Delo v delavnicah je torej obvezen predmet.

Poleg dela, ki so ga posvetili dijaški predvsem učenju, imajo dijaški gimnazije svoj pevski zbor pod vodstvom prof. Ostrovskega, ki je med najboljšimi mladinskiimi zbori na ozemlju in tudi v Sloveniji. Na fizičnem polju so bili tudi delavci: odigrali so nogometno tekmo z Dijaškim domom iz Trsta in zmagali, tekmo s Titovo šifeto, tek čez drva in strni, bili voditelji za prireditve pretega maja po terenih. Zbog eni pripravljajo za Prago, drugi na balkanico v Budimpešti. Na evropskem prvotvoljno 10. d. Ršmunija se je prijavilo 100 stotkov vsega dijaštva, in vsa skupno z gimnazijo in učiteljskim izletom iz Po. toroza. Dijaški bodoš pod nadzorstvom prof. Furlaja, tako da so stari znanje lahko brez skrbi. Imeli pa bodo tudi dovolj prilike, da v krogu svojih starih prijateljev ostali delavci občutijo.

H koncu naj omenimo, da je to prva slovenska srednja šola v Istri. Danes je odprta pot do te obrabe najširšim množicam. To so po večini sinovi kmečkih staršev. Očeca pa se vedno večji delež dijaštva iz Trsta, ker je v Istri boljši učni kraj. Dijaštvo je svobodno in v pravih, in kmečko mladino širi kulturno delo. Namoteno se udeležuje javnega življenja s prvotvoljnimi delom, dalje na raznih proslavah s pevskim zborom in recitacijami. Ti pevci so nastopali tudi na Sloveniji z velikim uspehom. Zaradi poštovanja delom na pravi fizikulture je dobila slovenska gimnazija od ZDTV diplomu, kar ji je gotovo v čast.

Cim so bile pospravljenе zaloge jedi, se je od svojih kmetov (kral je dijak Viler) razvil ples. Prednjačila je vseeno koo. Lepo je bilo videti, kako se so ukali dijaši in profesorji mešali med seboj. Tudi pevci so zapeli nekaj svojih pesmi in tako je prišel večer in čas odhoda. Ladja »Levanter« je že čakala, da popelje taletniško družbo nazaj v Koper, kjer je bil nastavljen dan zaledčje pouka in nato samo se mala naturna in sprejeli ni izpiti, ki kažejo že zadovoljstvo številu prijan. Malo maturo, ne bo letos prvič po novem načrtu bo polagala 15 dijakov, od katerih sem izvedel, da so dobro pripravljani in upajo, da bodo uspehi. Dne 23. t. m. bo zaključila škola proslava, razdelitev spet čelvi, šolske razstava in akademija. Tega dne bomo lahko s kaj sprejeli očitno našim dijaškim, ki je naš skupen ponos.

Valovita planjava nekdanje ustanove »Filip« meri nad 200 ha. Ko smo brzeli vzdolž dolgi vrste snopovja, nam je hotel fotograf dvakrat uteči kar skozi zaprta vrata. Ves čas je držal svoj čraki pripravljen za strel. Nič čudnega. Saj je enako prevzela nas. Tu je bogastvo: snopovje, snopovje in snopovje.

Nas zanima, kako bo pridelek. Kako se možu razvedri obraz. Velik senk vzame in ga pred nas bešno oblači. En ha in pol zemlje zmaguje: dober je. Od 18 do 20 stotov na ha. Lani je bilo samo štiri na ha. Kam bo dal planjo, čitki da bi se ustili, nas pogleda. V sadržno skladišče, da bo v zameno dobil denar in bone za

SRAMOTNA ZVEZA MED KRIŽEM IN DOLARJEM

Med ameriški osebnostmi, ki neprestano potujejo v osrčje krščanstva poljubljat copate Pija XII, je vedno več trgovskih politikov Wall Streeta, članov kongresa, posebnih Trumanovih odposlancev.

Eden teh romarijev, M. Farley, ki je trgovski zastopnik »Coca Cola Export«, se je pogovarjal s svetim očetom o politični komunistizma. Zdi se, da sta se po končanem razgovoru ti dve važni osebnosti finančnega in duhovnega sveta sporazumeli v obeh točkah.

Polem je prihodni voditelj cerkve sprejel tujo trgovsko komisijo in vojno komisijo ameriškega kongresa, katerega je nasprotoval, da nadaljnjeja s politiko »poguma« ter da tudi sprejmeta »pogumne« odločitve; v tem trenutku, ko tovarniški ropov vodo izstrupeno vojnovnujska propagando, imajo nasveti svetlega očeta pomen resničnega svetlomnega poslanstva.

Gospod Myron Taylor pa ni eden usakdanjih romarijev Svete stolice. On je namreč član Trumanovega gospodarskega sveta, direktor finančnega trsta feldja,

direktor banke »First National«, član upravnega sveta železnice v New Yorku in član ameriške telefonske in telegrafne družbe.

Čudno in groteskno se morda zdi govoriti o vzajemni pomoči med državami, ki ima 1 in pol tucat državni kilometri, in med največjo kapitalistično državo na svetu. Ne smemo pa pozabiti, da ima Vatikan, čeprav raspolaga samo z nekaj stotih žandarjev, ki so njegova oboževanja aka, ogromno in močno totalitarno organizacijo kongregacij, kardinalov, nadškofov in škofov, skoraj en milijon in pol štirideskih jezuitskih kril, dominikancev, misijonarjev, ne da bi pri vsem tem šteli radiške oddaje postaje in časopise v vseh jezikih, s katerimi Vatikan krnari svojo protiljudsko barko v vseh državah.

Upravičeno je ob pričetu vojne ameriški škof Rijn povabil vol to ogromno silo, ko je zapisal: »Nobene države na svetu ni, ki bi imela tako močno organizacijo kakor katoliška cerkev. V vsaki državi, v vsaki pokrajini, v vsakem mestu in v vsaki vasici, v najbolj zapuščenih delih zemeljskega globusa, obstajajo

organizirani agenti, ki pošiljajo poročila Vatikanu. Vsako najmanjšo spremembo milijunja prebivalstva, takoj sporočijo naprej in nobena država nima take obveščevalne službe kakor Vatikan«. Ameriški škof pa je nato še dodal: »Amerika je zainteresirana, da se za svoje načrte in cilje posluži te službe«.

Na žalost pa ta ganljivi zakon med križem in dolarjem takrat ni mogel biti sklenjen, kajti ta »obveščevalna služba« je morala delovati samo za »človeka božje pravičnosti«, za njegove teokratske učence in za japonske samuraje v škrtarski vojni proti komunizmu.

Danes pa so stari gospodarji n